

ספר

שאלות ותשובות
דברי יואל

על ארבעה חלקי שו"ע

אשר השאיר אחריו ברכת, דבר ה' זו הלכת, הלכת
לדורות, להבין ולהורות, משפטים וחוקים, פעולת צדיק
האדם הגדול בענקים, הגאון הקדוש רבן של ישראל,
איש אלקים מאור הגולה, אור מופלא וכבוד ה' מלא

מרן יואל טייטלבוים זצוקלה"ה

אב"ד בק"ק ארשיווא, קראלי, סאטמאר, ובקרתא דשופריא
ירושלים עיה"ק ת"ה, ובסוף ימיו בק"ק "קרית יואל"
עיר הצדק קרי' עליזה, ושם חלקת מחוקק ספון
חמדה גנוזה

•

יצא לאור ע"י ש"ב בן ביתו של המחבר זצ"ל
אפרים יוסף דוב אשכנזי
משב"ק

שנת תשמ"ב לפ"ק

נדפס בבית דפוס
סענדר דייטש
ברוקלין, ניו יורק

זה השער לה' צדיקים יבואו בו

בעזה"ת

ס פ ר

שאלות ותשובות

דברי יואל

חלק ראשון על או"ח יו"ד

אשר איזן וחקר למי כל חמדת ישראל, המסתת בהרים כתררי אל, ראש גולת אריאל ומרא דארעא דישראל, משיב כהלכה לכל כענין שואל, הגאון הגדול, יחיד בדורו בביאור מכוכות ובהתרת ספיקות, היריעה מהכיל קצרה, לסיים שבחי דמרא איש אלקים קדוש יאמר לו

מרן יואל טייטלבוים זצוק"ל

זכותו יגן עלינו לדור דורים, עד עמוד הכהן לאורים
אבדק"ק סאטמאר והגלילות, ובירושלים עיה"ק תובכ"א, קבץ ורבץ
ועשה פעלים לתורה, והשיב לשואליו דבר הלכה ברורה

יצא לאור ע"י עבדו ש"ב בן ביתו של מרן המחבר זצ"ל
אפרים יוסף דוב אשכנזי

בהוצאת

בית מסחר והוצאת ספרים "ירושלים"

ברוקלין, נ. י.

שנת תשמ"ב לפ"ק

נדפס בבית דפוס

סענדר דייטש

ברוקלין, ניו יורק

ורגיל' הי' רבינו לפרש מאמרם ז"ל, אם הרב דומה למלאך ה' צבאות תורה יבקשו מפיחו. שהכוונה שאם הרב בזמננו, דומה למלך ה' צבאות, היינו שרוצה להיות דומה ולשעבד עצמו לדברי רבותינו הקודמים ראשונים כמלאכים, אז תורה יבקשו מפיחו, אבל אם הוא נוטה מדרך שדרכו בה רבותינו בהלכה, אז אסור לבקש תורה מפיחו.

ואולם לעומת זאת לא הי' דעתו נוחה מחומרות שונות שאין להם מקור מוסמך וביטול אותם בשתי ידיים, באמרו כי גם מזה צריכין להתרחק. וכשעלה על הפרק נדון הבחירות לנציגי העירי' (בא"י), והיו הרבה שרצו שרבינו יאסור בהחלט כמו הבחירות לנציגי הממשלה, אבל הוא באחת שהם שני דברים נפרדים ואין בידינו להמציא איסורים חדשים וכל אחד יתנהג במקומו כפי ראות עיני המורה באותו מקום.

פעמים אין מספר שמעו ממנו את רתיעתו מלפסוק, ובענוות קדשו היה רגיל לומר שאין בדור הזה מי שיפסוק הלכה ברורה, ובאחת מתשובותיו (יו"ד סימן מ"ד) אודות עשיית מקוה מקרה הנקרא „מאשין אייו" הוא כותב בין השאר: מ"ש שהוא גזירה שאין רוב הציבור יכולין לעמוד בה, תמחני אשר חשד אותי שח"ו אני גוזר גזירות ומי אנכי לגזור גזירות בישראל". אמנם לעומת זה במקום ענוותנותו אתה מוצא גדולתו ולמרות היותו „מיראי הוראה", בולט מתשובותיו תקיפות הכרעתו באופן מוחלט, כי להלן בסימן ע"א הוא דן עוה"פ בנדון „מאשין אייו ולבסוף הוא מסיים לחומרא בזה"ל: „אבל בארתי דבר זה באריכות וכו' וזה ברור".

וזכור אזכור שבשנת תשי"ב כאשר עלה על הפרק המבוכה בדבר אתרוגי א"י בשנת השמיטה והמתירים אז רבו כמו רבו כנודע, ואחד הי' רבינו שיצא לאסור בתוקף ועוז, ותיכף כשנתפרסם הדבר שרבינו אסר אתרוגי שביעית נעשה מזה רעש גדול ורבנים מחוגים שונים רצו אז להשפיע עליו שלא לצאת באיסור מוחלט. ונהירנא שדיברתי אז עם רב אחד על הטעלעפאן, ורבינו עמד ע"י אצל הטעלעפאן היותו עוד קודם התפלה ורצה לידע המדובר עם הרב הנ"ל, ובאמצע השיחה אמרתי לו שהרב הנ"ל אומר שהמעין בספרי גדולי ליטא יראה שהמקיל לא הפסיד. ע"ז השיב לי רבינו בלשון נמרץ, אמור לו שכל דבריהם של גדולי ליטא נרשמים אצלי בזכרוני ואפילו לדעתם אין להקל, ע"כ. ותוך זמן קצר נתפרסם בכל העתונים „שהרבי מסאטמאר" יצא לאסור אתרוגי שמיטה, ושפכו כוז וקלון כרגיל כי זה דרכם כסל למו כידוע. וימים אחדים לפני החג קראו אותי על הטעלעפאן מדרום אמעריקא, היות שראו בעתונים שרבינו אסר אתרוגי א"י בשנת השמיטה, ע"כ אשתדל להמציא לשם אתרוג מחו"ל, וספרתי זאת לרבינו ותרב שמחתו מאד בראותו שדבריו עשו רושם מסוף העולם ועד סופו.

דרכי ההוראה הי' שונה אצלו מפעם לפעם, וכמה פעמים השיב על שני שאלות דומות, בתשובות שונות. תחת אחד השיחים שהי' לו לרבינו פ"א עם הרבנים הגאונים מכארדיוב ומאווואר זצ"ל במרחץ שערן ספרינג, נתגלגל המדובר אודות דרכי הוראה, וחרב מכארדיוב הרחיב עוז בנפשו לשאול את רבינו על מה שאנו רואין אצלו שהרבה פעמים משנה בהוראותיו מגברא לגברא, ממקום למקום, ומענין